

Małopolska Biblioteka Cyfrowa

1. Idea

Na świecie działa ponad tysiąc dużych i kilka tysięcy mniejszych bibliotek cyfrowych. Własne repozytoria cyfrowe tworzą kraje, regiony, uczelnie, instytucje. Na komunikacji internetowej opiera się już nauka, przedsiębiorczość i administracja publiczna; wirtualna komunikacja coraz mocniej jest osadzona w edukacji, kulturze, usługach i turystyce.

Dzięki Internetowi komunikacja staje się dużo **tańsza, szybsza, skuteczniejsza**, a przede wszystkim **łatwiej dostępna**. Biblioteki internetowe pozwalają na pokonanie barier miejsca i czasu, a tym samym przeciwdziałają zjawisku „wykluczenia społecznego”.

Komunikacja cyfrowa to **podstawa gospodarki opartej na wiedzy** i transferze innowacji oraz realizacji konkurencyjnych przedsięwzięć gospodarczych. Udostępnianie archiwów cyfrowych to potężne **narzędzie promocyjne** własnych osiągnięć, dorobku i posiadanych zasobów.

Digitalizacja dokumentów drukowanych i rękopiśmiennych – pełni też ważną funkcję ochronną – pozwala **je zachować** przynajmniej w formie elektronicznej. Jest to proces nieuchronny, wywołany na samoistną degradację celulozy. Ponadto, tworzenie zbiorów cyfrowych archiwaliów, rękopisów czy starodruków **zwiększa zasięg** ich oddziaływania i umożliwia szerszy do nich dostęp.

Małopolska Biblioteka Cyfrowa (MBC) stanowi podstawę materializacji wymienionych powyżej celów. Jako regionalne repozytorium cyfrowe koncentruje się przede wszystkim na gromadzeniu i udostępnianiu dziedzictwa kulturowego Małopolski i zabytków kultury narodowej, przechowywanych w małopolskich bibliotekach, instytucjach kultury oraz w prywatnych kolekcjach twórców regionalnych. W wyborze udostępniany jest zasób edukacyjny, publikacje naukowe oraz informacja biznesowa i urzędowa.

2. Zasoby

Po pierwszym etapie tworzenia Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej (od stycznia 2007) jej **zasoby wynoszą ponad 2,6 tys.** publikacji.

Trzon obecnych zasobów stanowią:

- **czasopisma regionalne i ogólnopolskie** - zasoby „Dziennika Polskiego” z lat 1945-90, „Życia Literackiego” (1952-90) oraz „Tygodnika Powszechnego” (1945-53);
- **czasopisma lokalne Małopolski**; WBP w Krakowie współpracuje z ponad setką wydawców regionalnych w województwie. Na bieżąco wprowadzane i uaktualniane są kwartalniki, miesięczniki, tygodniki i inne;
- **zabytki kultury**, czyli starodruki, inkunabuły, rękopisy, mapy, czasopisma i książki wydane przed 1939 rokiem;
- **zasoby naukowe** i edukacyjne (aktualnie ok. 200 książek z różnych dziedzin wiedzy);
- **zbiory specjalne**, gdzie udostępniono m.in.: kartografię, wybrane wydawnictwa urzędowe i dokumenty życia społecznego; planowana jest rozbudowa kolekcji o zbiory ikonograficzne;
- kolekcja „**Regionalna**”, która pozwala na przeglądanie MBC wg kryterium geograficznego.

Według planów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, **zasób MBC będzie powiększany w tempie najmniej 5-10 tysięcy publikacji rocznie.**

3. Organizacja

Zasoby Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej są gromadzone i udostępniane z poszanowaniem wszelkich wymogów prawa autorskiego oraz chronione w myśl ustawy o bibliotekach. Jest to przedsięwzięcie kolektywne - rezultat wspólnych działań władz Województwa Małopolskiego, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie (koordynator), bibliotek z Małopolski, organizacji pozarządowych, podmiotów

Material dla mediów

komercyjnych, wydawców i samych twórców. Lista uczestników MBC jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych.

4. Dostęp:

Dostęp do Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej jest nielimitowany i bezpłatny. Aby korzystać z MBC należy wejść na adres:

<http://mbc.malopolska.pl> lub <http://www.mbc.malopolska.pl>.

5. Ważne!!!

Większość dokumentów dostępnych w MBC jest dostępna w formacie DJVU, aby móc je czytać należy zainstalować specjalną bezpłatną wtyczkę. Zalecamy instalację:

- LizardTech DjVu plugin (dla systemów Win/Mac):
<http://www.djvu.com.pl/download/DjVuBrowserPlugin.exe>
(współpracuje z engine IE, Firefox i Mozilla) lub
- djVuLibre (użytkownicy Linux): <http://djvu.sourceforge.net/>
- Istnieją też inne programy do czytania dokumentów djvu: <http://djvu.org/links/>

(w każdym przypadku po instalacji wtyczki jest wskazany restart przeglądarki)

6. Linki

Przydatne adresy stron, ściśle powiązane z tematyką bibliotek cyfrowych:

- Federacja Bibliotek Cyfrowych: <http://fbc.pionier.net.pl/owoc>
- OAISTER (ang.): <http://www.oaister.org/>
- dLibra: <http://dlibra.psnc.pl/>
- DJVu: <http://mbc.malopolska.pl/dlibra/text?id=djvu>
- Dublin Core: <http://mbc.malopolska.pl/dlibra/text?id=dc>
- Biblioteki cyfrowe (Polska): http://mbc.malopolska.pl/dlibra/text?id=dlib_pol
- Biblioteki cyfrowe (świat): http://mbc.malopolska.pl/dlibra/text?id=dlib_world

Zespół MBC
Kraków 11 lipca 2007